

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 20 ΜΑΪΟΥ 2008
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

- A.** Ο δοκιμιογράφος επισημαίνει καταρχάς το πόσο συνέβαλε η γεωγραφική θέση της χώρας μας στο να καλλιεργήσει το ελληνικό έθνος τη δεκτικότητά του σε επιρροές τόσο του δυτικού όσο και του ανατολικού χώρου. Τις επιδράσεις αυτές κατάφερε ν' αφομοιώσει γόνιμα σε περιόδους ειρήνης. Από την άλλη πλευρά κάνει λόγο για την πολυτάραχη ιστορία του και τις συνεπακόλουθες αντιξοότητες που βίωσε το έθνος. Θεωρεί ως πολύτιμο αρωγό στην υπέρβαση των αντιξοοτήτων τη σταθερή αφοσίωση στην παράδοση, παρότι αυτή συχνά κατηγορείται για το συντηρητικό και αναποτελεσματικό χαρακτήρα της. Συνοψίζει με την πεποίθηση ότι οι μομφές κατά της παράδοσης πηγάζουν απ' την ηθική του ανθρώπου.
- B1.** Ο Γ. Σεφέρης στο δοκίμιο του ισχυρίζεται ότι δε μένει τυφλός στα ψεγάδια του έθνους μας (γένους μας) αλλά έχει την ιδιοτροπία να πιστεύει στις δυνατότητες αυτού του έθνους. Είναι πολύ σημαντικό για έναν λαό, και συγκεκριμένα τον ελληνικό, να έχει επίγνωση των ελαττωμάτων του. Μέσα από την μακραίωνη ιστορία του πρέπει να είναι σε θέση να διακρίνει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά, που τον οδήγησαν σε λανθασμένες αποφάσεις οι οποίες μπορεί να είχαν δυσμενείς συνέπειες. Όμως, καθοριστική για το παρόν και το μέλλον είναι η πεποίθηση πως αυτός ο λαός έχει ιδιαίτερες δυνατότητες, που εμφανίστηκαν και συνεχίζουν να εμφανίζονται κυρίως από τους πνευματικούς ανθρώπους. Χρέος μας λοιπόν είναι να τις επαναφέρουμε στο προσκήνιο, για να μπορέσουμε να ισχυροποιήσουμε την θέση μας στον παγκόσμιο χώρο.
- B2.** α) - Σας παρακαλώ να με συγχωρήσετε ... από εμένα.
- Και η προσωπική μου εμπειρία ... ανθρώπων.
β) - μείναμε πάντα ανοιχτοί σ' όλα τα ρεύματα.
- Δε μένω τυφλός στα ψεγάδια μας.
- δεν είμαι μια αδέσποτη μονάδα.
- B3.** • Οι εφευρέσεις του 19ου αιώνα έδωσαν το έναυσμα για την ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας.
• Κάθε νέος κατά την περίοδο της σχολικής διαδρομής του αποκτά πολύτιμες εμπειρίες.
• Ο σύγχρονος άνθρωπος αμφιταλαντεύεται διαρκώς ανάμεσα σ' αυτά που θέλει να κάνει και σ' αυτά που πρέπει.

- Το τεχνοκρατικό πνεύμα της εποχής μας ευθύνεται για την αποξένωση που κυριαρχεί στις ανθρώπινες σχέσεις.
- Οι φυσικές καταστροφές προκαλούν κρίσεις πανικού στους ανθρώπους.

- B4.** - σταυροδρόμι → ανάδρομος
- αποκαλυπτικές → ανακάλυψη
- βιολογικά → παραλογισμός
- παράδοση → δοσοληψία
- υπόδικη → κατάδικος

Γ. Αγαπητοί φίλοι

στη σύγχρονη εποχή η αλματώδης εξέλιξη της τεχνολογίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης και συγκοινωνίας διευκολύνει την επικοινωνία των λαών, καθιστά εφικτή τη μεταξύ τους συνεργασία και πραγματώνει την αλληλεπίδρασή τους σε όλους του τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η εποχή της παγκοσμιοποίησης λοιπόν, υλοποιεί τη δημιουργία ενός οικονομικού πολιτισμού, γεγονός που εγκυμονεί, όμως, μια πληθώρα κινδύνων για την εθνική ταυτότητα των λαών, καθώς οδηγεί συχνά στην καθολική απόρριψη στοιχείων της παράδοσης και στην άκριτη αποδοχή ξενόφερτων στοιχείων κυρίως από τη νέα γενιά.

Ειδικότερα, αιτίες που ωθούν τους νέους στην απομάκρυνση από τις καθιερωμένες αρχές και αξίες είναι :

- Το χάσμα γενεών, η αμφισβήτηση και ο γενικότερος αρνητισμός των νέων απέναντι σε οτιδήποτε θεωρείται κληροδότημα των παλαιότερων γενεών. Η διάθεση αυτή, άλλωστε, ενισχύεται και από τη στείρα προγονοπληξία, τη φανατική προσκόλληση στην παράδοση που αποτελεί συχνά σταθερό χαρακτηριστικό κάθε προηγούμενης γενιάς.
- Η κυριαρχία του υλιστικού μοντέλου ζωής που συνεπάγεται την κρίση των ηθικοπνευματικών αξιών από τη σύγχρονη εποχή, έχει ως φυσικό επακόλουθο την απόρριψη των παραδοσιακών αξιών από τη σύγχρονη νεολαία.
- Η συμβολή της τεχνολογίας στην κατάργηση των επικοινωνιακών φραγμών και στην ανάπτυξη της πολιτιστικής αλληλεπίδρασης των λαών, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η Ελλάδα ανήκει στα αναπτυσσόμενα κράτη δημιουργεί στους νέους ένα αίσθημα εθνικής κατωτερότητας και οδηγεί στην καθολική απόρριψη των παραδόσεων.
- Το αίσθημα ξеноμανίας ενισχύεται και από τη σταθερή προβολή ξένων πολιτιστικών προτύπων από τα ΜΜΕ και τη διαφήμιση.
- Η αδυναμία των φορέων αγωγής, ιδίως της οικογένειας και του σχολείου, να φέρουν σε επαφή το νέο άνθρωπο με τα βιώσιμα στοιχεία της ελληνικής παράδοσης.

- Ο σύγχρονος τρόπος ζωής ευνοεί την απομάκρυνση από τις παραδοσιακές αξίες και ωθεί ιδιαίτερα τη νεολαία στην άκριτη αποδοχή ξενόφερτων προτύπων.

Είναι γεγονός, λοιπόν, ότι ιδιαίτερα στην εποχή μας η νέα γενιά έχει απομακρυνθεί από τις παραδοσιακές αρχές και αξίες. Η επανασύνδεση της νεολαίας με την εθνική μας παράδοση προβάλλει ως επιτακτική ανάγκη. Πιο συγκεκριμένα **για την αποδοχή των δημιουργικών στοιχείων της παράδοσής μας από τους νέους ανθρώπους απαιτείται :**

- Μέριμνα της οικογένειας, των ΜΜΕ και των φορέων της πολιτείας προς την κατεύθυνση της προστασίας της παράδοσης από τη διαστρέβλωση και την εμπορευματοποίηση, καθώς και την κατάλληλη προβολή της με διάφορα μέσα (εκδηλώσεις, προβολές, αναβάθμιση μουσείων κ.τ.λ.)
- Δραστηριοποίηση μιας ανθρωπιστικής παιδείας που θα επικεντρωθεί
 - στη διαφύλαξη και γόνιμη αξιοποίηση των παραδόσεων με τακτικά εκπαιδευτικά προγράμματα
 - στην προβολή εθνικών πολιτιστικών αντισταθμισμάτων στην τεχνοκρατική αντίληψη της εποχής μας.
 - στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας των νέων.
- Απομάκρυνση των κοινωνικών θεσμών από τη στείρα προγονοπληξία και τη δογματική προσήλωση σε στερεότυπα και αναχρονιστικά πρότυπα.
- Ανάληψη δράσης από την πνευματική ηγεσία του έθνους, ώστε:
 - Να διαφωτιστεί η νεολαία για το πραγματικό περιεχόμενο της πολιτιστικής κληρονομιάς της.
 - Να αποτελέσουν υγιές πρότυπο για τους νέους, αναφορικά με τη δημιουργική αξιοποίηση των στοιχείων εκείνων της παράδοσης που έχουν τη δυνατότητα να επιβιώσουν και να αποτελέσουν το έρεισμα των μελλοντικών πολιτιστικών δημιουργημάτων.

Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης οι εθνικοί πολιτισμοί και οι παραδόσεις τους θεωρούνται απαραίτητοι, επειδή μπορούν να συνεισφέρουν ουσιαστικά στη διαφύλαξη της ιδιαιτερότητάς τους και στη δημιουργία νέων ατόμων που είναι, βέβαια, φορείς μιας υγιούς εθνικής συνείδησης, ταυτόχρονα όμως διαθέτουν και ένα ευρύτερο οικουμενικό πνεύμα, για να μπορέσουν να συμβάλλουν στην εξέλιξη ενός ανθρωπιστικού πολιτισμού.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.